

**Ενημερωτικός οδηγός
Πρόσκληση του προγράμματος DRONE
προς σχολικές μονάδες Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης**

**Κατάρτιση εκπαιδευτικών και σχολικών ηγετών για την
προώθηση του ψηφιακού γραμματισμού και την καταπολέμηση
της εξάπλωσης της παραπληροφόρησης μεταξύ
ευάλωτων ομάδων εφήβων-DRONE**

Μάιος 2024

Πλαίσιο

Το πρόγραμμα **DRONE** με κωδικό έγκρισης από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή 101132954, είναι πρόγραμμα ERASMUS+ και εντάσσεται στη δράση Partnerships for Innovation - Forward-Looking Projects - Digital education (cross-sectoral), ERASMUS-EDU-2023-PI-FORWARD-LOT1. Το πρόγραμμα **DRONE** έχει συνολική διάρκεια τριών ετών (Ιανουάριος 2024- Δεκέμβριος 2026) και εντάσσεται στο πλαίσιο των ευρωπαϊκών δράσεων για την ανάπτυξη και αξιολόγηση καινοτόμων και στοχευμένων πολιτικών για τη βελτίωση των σχολικών και εκπαιδευτικών συστημάτων. Συντονιστής και επιστημονικά υπεύθυνος του προγράμματος είναι το Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο. Στους συμπράττοντες οργανισμούς του προγράμματος εντάσσονται οι: European School Heads Association (ESHA), Stichting International Parents Alliance (IPA), CMT Prooptiki Ltd., Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου, Eötvös Loránd University Budapest, Πανεπιστήμιο Λευκωσίας, και το Πανεπιστήμιο Politecnico di Torino. Εταίρος στο πρόγραμμα είναι και το Lesya Ukrainka Volyn National University της Ουκρανίας. Προκειμένου να διασφαλιστεί η συμμετοχή των σχολικών μονάδων στο πρόγραμμα, το **DRONE** έχει λάβει έγκριση από την Επιτροπή Ηθικής και Δεοντολογίας της Έρευνας του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου (Αρ. Πρωτ. 79/24-4-2024).

Σκοπός, στόχοι και αναμενόμενα οφέλη του προγράμματος

Το πρόγραμμα **DRONE** έχει ως σκοπό την ενδυνάμωση των σχολικών μονάδων ολιστικά καθώς απευθύνεται στους σημαντικούς τους δρώντες. Η ενδυνάμωση αυτή η οποία αφορά μαθητές/-τριες, εκπαιδευτικούς, διευθυντές/-ντριες, γονείς και κηδεμόνες στοχεύει: α) στην ανάπτυξη της ψηφιακής πολιτεότητας των παραπάνω δρώντων, β) στον περιορισμό του αντίκτυπου της παραπληροφόρησης και γ) στην ενδυνάμωση των σχολικών μονάδων ως προς την πρόληψη και διαχείριση κρίσεων στο εσωτερικό τους. Η παραπάνω στόχευση λαμβάνει σημαντικά υπόψη της το ευρύτερο ψηφιακό περιβάλλον παραπληροφόρησης και εκθετικής ανάπτυξης των μέσων κοινωνικής δικτύωσης και των εφαρμογών τεχνητής νοημοσύνης. Η ενδυνάμωση αυτή θα προκύψει μέσα από τη διερεύνηση των αναγκών των παραπάνω δρώντων, η οποία στη συνέχεια θα οδηγήσει στην παραγωγή στοχευμένου εκπαιδευτικού υλικού και τη διενέργεια μεγάλης κλίμακας επιμόρφωσης (σύγχρονης και ασύγχρονης) για εκπαιδευτικούς, διευθυντές και διευθύντριες σχολικών μονάδων.

Προσδιορισμός δράσεων και Μεθοδολογία Έρευνας

Οι σχολικές μονάδες που θα επιλεγούν στο πρόγραμμα, θα κληθούν να συμβάλλουν στις παρακάτω δράσεις, οι οποίες περιγράφονται στον Πίνακα 1.

Πίνακας 1. Συνοπτική παρουσίαση του προγράμματος DRONE στις σχολικές μονάδες

Εμπλεκόμενη Ομάδα

Προβλεπόμενες Δράσεις

Ποιοτική έρευνα

Έτος υλοποίησης: 2024

Μαθητές/τριες Εκπαιδευτικοί Δ/ντές/ντριες σχολικών μονάδων Γονείς/κηδεμόνες	Διερεύνηση αναγκών μέσω συνεντεύξεων σχετικά με τον ψηφιακό γραμματισμό, τα αντιλαμβανόμενα σημεία ευαλωτότητας των σχολικών μονάδων, τον τρόπο λήψης απόφασης και τη διαχείριση κρίσεων στις σχολικές μονάδες. (Μάιος-Ιούνιος 2024). Απαιτούμενος χρόνος: 1 περίπου ώρα ανά συνέντευξη
Ποσοτική έρευνα Έτος υλοποίησης: 2024	
Μαθητές/τριες	Συμπλήρωση τεσσάρων διαδικτυακών ερωτηματολογίων που αφορούν στη χρονική προοπτική, τους παράγοντες ανθεκτικότητας, την αντίληψη του κινδύνου και τον τρόπο λήψης απόφασης (Οκτώβριος-Νοέμβριος 2024). Απαιτούμενος χρόνος: 2 διδακτικές ώρες συνολικά
Σύγχρονη και ασύγχρονη επιμόρφωση Έτος υλοποίησης: 2025	
Εκπαιδευτικοί Διευθυντές/Διευθύντριες σχολικών μονάδων	Η επιμόρφωση θα πραγματοποιηθεί μέσω εργαστηρίων, επιμορφώσεων και ασύγχρονης πλατφόρμας μάθησης. Απαιτούμενος χρόνος: σύμφωνα με τον προγραμματισμό και τη διαθεσιμότητα των σχολικών μονάδων.
Μαθητές/τριες	Οι μαθητές/-τριες σε συνεργασία με τους/τις εκπαιδευτικούς της τάξης τους θα κληθούν να αξιολογήσουν την αποτελεσματικότητα του διδακτικού υλικού μέσω διαγνωστικών τεστ πριν και μετά την εφαρμογή του εκπαιδευτικού υλικού. Απαιτούμενος χρόνος: 2 διδακτικές ώρες

Ζητήματα Ηθικής και Δεοντολογίας και Σύναψη Πρωτοκόλλου Συνεργασίας με τις Σχολικές Μονάδες

Η διεξαγωγή της έρευνας εναρμονίζεται με τα άρθρα 3 και 12 της σύμβασης για τα Δικαιώματα του παιδιού, και σε κάθε στάδιο του προγράμματος **DRONE** διασφαλίζεται η ανωνυμία των συμμετεχόντων/-ουσών, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία (Ν. 4624/2019, περί Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα), και τον Ευρωπαϊκό Κανονισμό για την Προστασία Γενικών Δεδομένων (GDPR, 2016/679). Επιπλέον, υπογραμμίζονται τα παρακάτω τρία σημεία:

α) Πριν από οποιαδήποτε εμπλοκή των σχολικών μονάδων και των μαθητών/-τριών τους στο πρόγραμμα **DRONE**, έχει προηγηθεί απαραίτητα η έγκριση της έρευνας και η συμμετοχή σε αυτήν ανηλίκων μαθητών/-τριών από την Επιτροπή Ηθικής και Δεοντολογίας της Έρευνας του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου.

β) Πριν από οποιαδήποτε εμπλοκή των σχολικών μονάδων και των μαθητών/-τριών τους στο πρόγραμμα **DRONE**, θα προηγηθεί απαραίτητα η ενημέρωση των γονέων και κηδεμόνων και η υπογραφή του Εντύπου Πληροφορημένης Συγκατάθεσης στην έρευνα, στο οποίο περιγράφονται αναλυτικά όλες οι δράσεις στις οποίες εμπλέκονται μαθητές/-τριες.

γ) Πριν από οποιαδήποτε εμπλοκή των σχολικών μονάδων στο πρόγραμμα **DRONE**, θα προηγηθεί απαραίτητα η έγκριση του Συλλόγου Διδασκόντων των σχολικών μονάδων που έχουν εκδηλώσει ενδιαφέρον για συμμετοχή στο πρόγραμμα.

Περαιτέρω, υπογραμμίζεται ότι όλες οι δράσεις που αφορούν μαθητές/-τριες θα πραγματοποιηθούν εντός του σχολικού ωραρίου και εντός του σχολικού χώρου σε συνεργασία με τους/τις εκπαιδευτικούς και τη Διεύθυνση των εμπλεκόμενων σχολικών μονάδων. Τέλος, επισημαίνεται ότι οι ερευνητές/-τριες του προγράμματος θα βρίσκονται σε ανοικτή επικοινωνία με τις εμπλεκόμενες σχολικές μονάδες για οποιαδήποτε ενδοσχολική ενέργεια ή επιμόρφωση σχετίζεται με τις θεματικές του προγράμματος.

Επικοινωνία με το πρόγραμμα και διαδικασία υποβολής παραπόνων και καταγγελιών

Στην περίπτωση που οι συμμετέχοντες/-ουσες στην έρευνα, επιθυμούν να υποβάλλουν παράπονα ή καταγγελίες μπορούν να καταφύγουν στις επόμενες δυο διαδικασίες:

α) Οι συμμετέχοντες/-ουσες στην έρευνα θα έχουν στη διάθεσή τους τα στοιχεία των υπευθύνων του προγράμματος ώστε να μπορούν να επικοινωνήσουν άμεσα μαζί τους. Συγκεκριμένα, α) στον Ενημερωτικό Οδηγό προς τις Σχολικές Μονάδες, όπως επίσης και στο Έντυπο Πληροφορημένης Συγκατάθεσης των Γονέων και Κηδεμόνων, θα υπάρχουν τα στοιχεία επικοινωνίας τόσο της υπεύθυνης ερευνήτριας για τον ερευνητικό σχεδιασμό του προγράμματος, όσο και του επιτόπιου ερευνητή για άμεση επικοινωνία.

β) Οι συμμετέχοντες/-ουσες στην έρευνα μπορούν να απευθύνονται απευθείας στη διεύθυνση της σχολικής μονάδας στην οποία πέρα από τα παραπάνω στοιχεία, θα υπάρχουν επιπλέον και τα στοιχεία επικοινωνίας του επιστημονικά υπεύθυνου του προγράμματος.

Διαδικασία λήψης νόμιμης συναίνεσης για σχολικές μονάδες

Η λήψη νόμιμης συναίνεσης για τη συμμετοχή σχολικών μονάδων και μαθητών/-τριών στο πρόγραμμα πραγματοποιείται μέσα από τα ακόλουθα τρία βήματα:

- Οι ερευνητές/-τριες του προγράμματος, θα επικοινωνήσουν με τις σχολικές μονάδες που θα δηλώσουν ενδιαφέρον, προκειμένου να υπάρξει εκτενέστερη ενημέρωση σχετικά με το πρόγραμμα (στοχοθεσία, συμμετοχή, αναμενόμενα οφέλη, περιορισμοί, κλπ.).
- Στη συνέχεια, και αφού υπάρξει έγκριση του Συλλόγου Διδασκόντων για τη συμμετοχή της σχολικής μονάδας στο πρόγραμμα, θα υπάρξει ενημέρωση του Συλλόγου Γονέων και Κηδεμόνων καθώς και ξεχωριστή ενημέρωση των γονέων και κηδεμόνων των μαθητών/-τριών των τάξεων που θα εμπλακούν στο πρόγραμμα. Κατά τη διάρκεια της παραπάνω επικοινωνίας οι ερευνητές/-τριες θα παρουσιάσουν: α) τη διαδικασία και δράσεις του προγράμματος, β) τη μεθοδολογία που αφορά στη συλλογή, επεξεργασία, αποθήκευση και καταστροφή των προσωπικών δεδομένων,

και γ) τα δικαιώματα των συμμετεχόντων/-ουσών στην έρευνα σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία (Ν. 4624/2019, περί Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα), και τον Ευρωπαϊκό Κανονισμό για την Προστασία Γενικών Δεδομένων (GDPR, 2016/679).

- Τέλος, οι εκπαιδευτικοί της τάξης θα ενημερώσουν τους/τις μαθητές/-τριες για τη συμμετοχή της σχολικής μονάδας στο συγκεκριμένο πρόγραμμα, και θα εμπλέξουν στην έρευνα όσους/όσες μαθητές/-τριες το επιθυμούν, μόνο εφόσον έχει διασφαλιστεί προηγουμένως η υπογεγραμμένη πληροφορημένη συγκατάθεση των γονέων και κηδεμόνων, και των μαθητών/τριών όπως προβλέπεται στο Έγγραφο Πληροφορημένης Συγκατάθεσης.

Αναμενόμενα οφέλη από τη συμμετοχή στο πρόγραμμα DRONE υποβολής παραπόνων και καταγγελιών

Το πρόγραμμα **DRONE** έχει ως σκοπό την ενδυνάμωση των σχολικών μονάδων ολιστικά καθώς απευθύνεται στους σημαντικούς τους δρώντες. Η ενδυνάμωση αυτή η οποία αφορά μαθητές/-τριες, εκπαιδευτικούς, διευθυντές/-ντριες, γονείς και κηδεμόνες στοχεύει: α) στην ανάπτυξη της ψηφιακής πολιτεότητας των παραπάνω δρώντων, β) στον περιορισμό του αντίκτυπου της παραπληροφόρησης και γ) στην ενδυνάμωση των σχολικών μονάδων ως προς την πρόληψη και διαχείριση κρίσεων στο εσωτερικό τους. Η παραπάνω στόχευση λαμβάνει σημαντικά υπόψη της το ευρύτερο ψηφιακό περιβάλλον παραπληροφόρησης και εκθετικής ανάπτυξης των μέσων κοινωνικής δικτύωσης και των εφαρμογών τεχνητής νοημοσύνης. Η ενδυνάμωση αυτή θα προκύψει μέσα από τη διερεύνηση των αναγκών των παραπάνω δρώντων, η οποία στη συνέχεια θα οδηγήσει στην παραγωγή στοχευμένου εκπαιδευτικού υλικού και τη διενέργεια μεγάλης κλίμακας επιμόρφωσης (σύγχρονης και ασύγχρονης) για εκπαιδευτικούς, διευθυντές και διευθύντριες σχολικών μονάδων.

Επιπλέον, οι εκπαιδευτικοί και διευθυντές και διευθύντριες σχολικών μονάδων, που θα συμμετέχουν στην πιλοτική εφαρμογή και δοκιμή του εκπαιδευτικού υλικού (WP5), στην πλατφόρμα ηλεκτρονικής μάθησης (WP7) και στις εκπαιδεύσεις μεγάλης κλίμακας (WP8) του έργου, θα αποκομίσουν περαιτέρω οφέλη. Συγκεκριμένα, μέσω της συμμετοχής τους στο έργο, οι εκπαιδευόμενοι/-ες θα αποκτήσουν: α) την εμπειρία της συμμετοχής στην ανάπτυξη ενός πιλοτικού προγράμματος για την εκπαίδευση και κατάρτιση και τις συνέργειες που προκύπτουν, β) την εξοικείωση με το περιβάλλον (υποδομές, εκπαιδευτές, μέθοδοι και εργαλεία) άλλων συστημάτων, και γ) τη συμμετοχή τους στην υλοποίηση αλλά και στην αξιολόγηση καινοτόμων προγραμμάτων. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες θα λάβουν επίσης πιστοποίηση της εκπαίδευσής τους από την κοινοπραξία του έργου. Οι εκπαιδευτές/-τριες, με τη σειρά τους, επωφελούνται από τη συμμετοχή τους στην υλοποίηση και την αξιολόγηση των καινοτόμων προγραμμάτων.

Περαιτέρω, οι γονείς και κηδεμόνες καθώς και οι μαθητές και οι μαθήτριες θα αποτελέσουν το κυριότερο και κομβικότερο σημείο του παραπάνω διαλόγου με τους σημαντικούς δρώντες των σχολικών μονάδων και θα έχουν την ευκαιρία να συνδιαμορφώσουν το παραγόμενο εκπαιδευτικό υλικό και να συμβάλλουν κομβικά στο παραγόμενο εκπαιδευτικό υλικό και τις επιμορφωτικές δράσεις του προγράμματος.

Τέλος, δεν προβλέπονται οικονομικά ανταλλάγματα προς τους συμμετέχοντες/-ουσες στην έρευνα. Οι ερευνητές/-τριες όμως του προγράμματος διατίθενται μετά από πρόσκληση των

σχολικών μονάδων να πραγματοποιήσουν σε αυτές εργαστήρια και επιμορφώσεις προς τους γονείς και κηδεμόνες, τους/τις εκπαιδευτικούς και τους/τις διευθυντές/-ντριες σχετικά α) με τις θεματικές του προγράμματος (ψηφιακός γραμματισμός, παραπληροφόρηση, διαχείριση κρίσεων) και β) τα αποτελέσματα της έρευνας συνολικά, δηλαδή σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο και όχι ανά σχολική μονάδα.

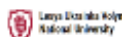
Επικοινωνία με το πρόγραμμα DRONE

Υπεύθυνη ερευνητικού σχεδιασμού: Βικτωρία Κονιδάρη, μέλος ΣΕΠ, ΕΑΠ/ **e-mail:** konidari.viktoria@ac.eap.gr

Επιστημονικός Υπεύθυνος του έργου: Εμμανουήλ Κουτούζης, Καθηγητής, ΕΑΠ/ **e-mail:** ekoutouzis@eap.gr

Συμπράττοντες Εταίροι του Προγράμματος DRONE- Teacher and school leaders training to promote Digital liteRacy and combat the spread of disinfOrmation among vulNerable groups of adolEscents:

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Acknowledgements: The project *Teacher and school leaders training to promote Digital liteRacy and combat the spread of disinfOrmation among vulNerable groups of adolEscents*- DRONE, has received funding from the European Union's Erasmus+ programme ERASMUS-EDU-2023-PI-FORWARD-LOT1 Partnerships for Innovation-Forward Looking Projects- Digital Education (cross sectoral), under grant agreement 101132954.